

COVID-19

(2019-nCoV Hastalığı)

Sağlık Personeline Yönelik

Genel Bilgilendirme

&

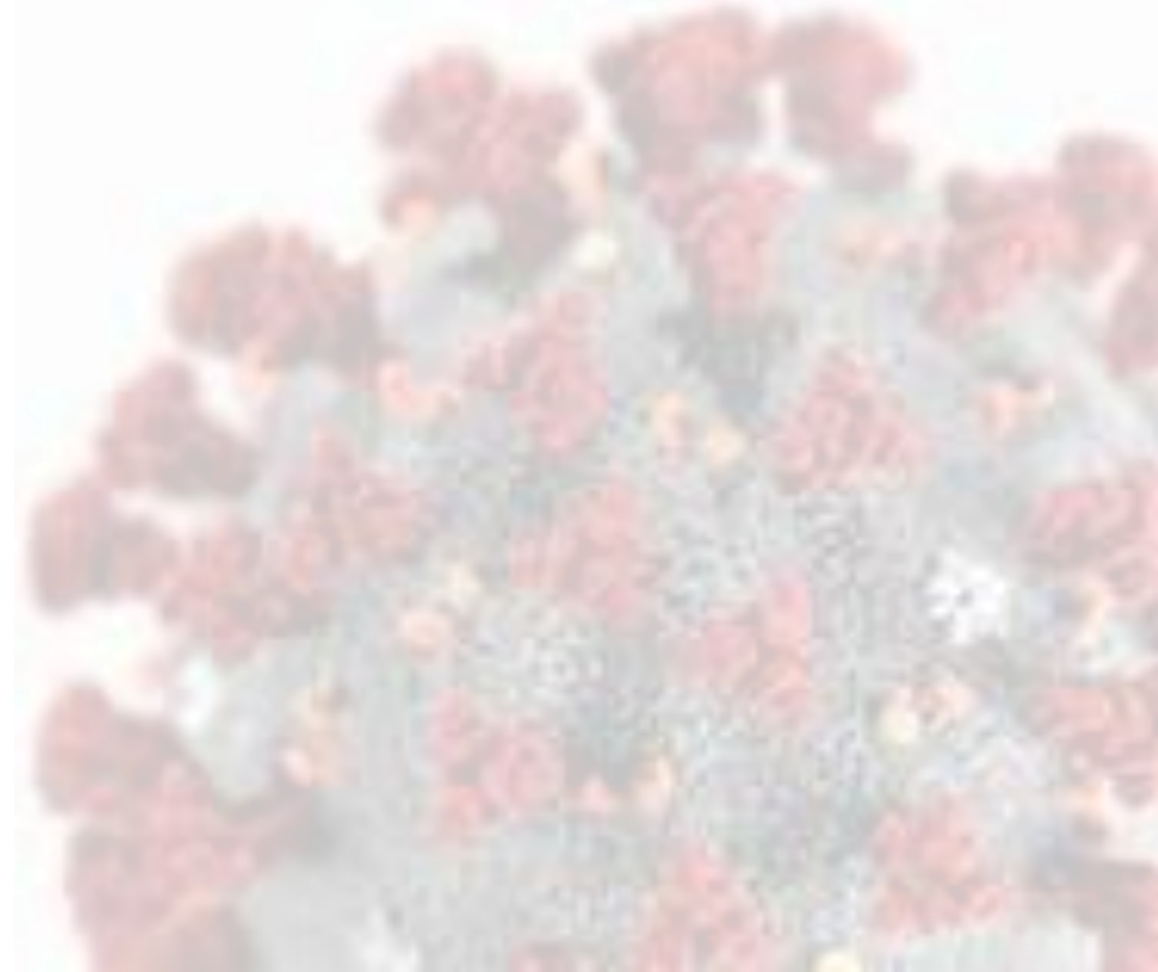
Kişisel Koruyucu Ekipman

Kullanımı

Eğitim Dökümanı

Mart 2020 V2.0

Dr. Benhur Ş. Çetin

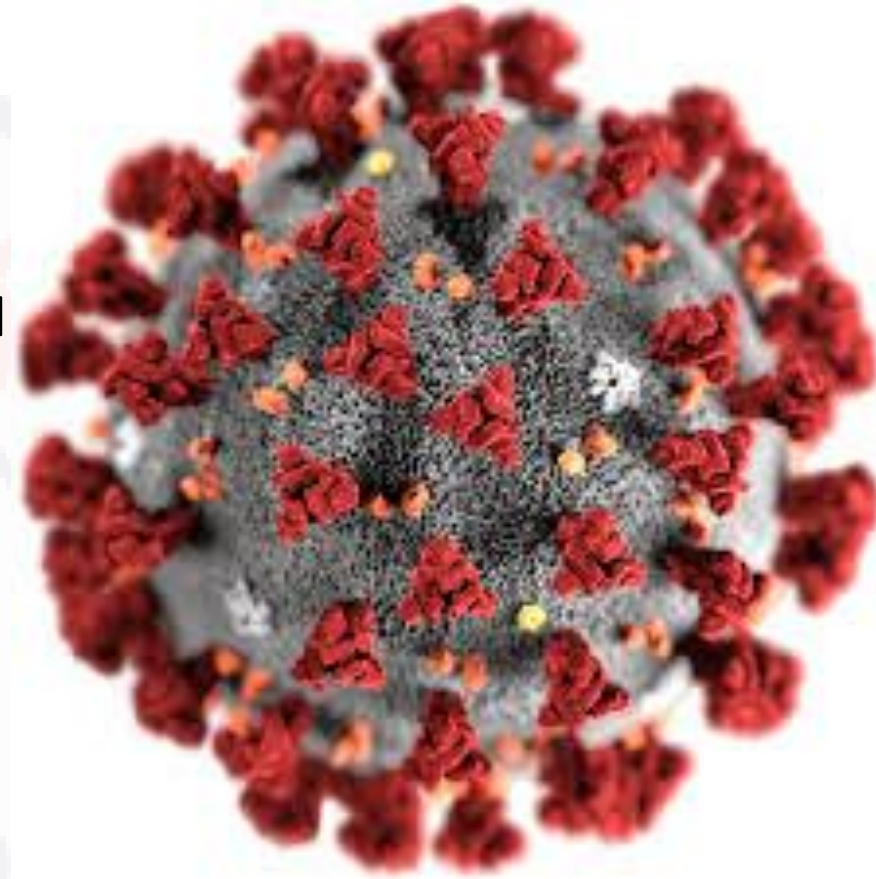
SON DOKÜMAN GÜNCELLEMESİNDE NELER DEĞİŞTİ?

- Hastalık ile ilgili bilgiler güncellendi (syf 5)
- Sağlık Bakanlığı 11 Mart COVID-19 Rehberi doğrultusunda yeni vaka tanımları dökümana eklendi (syf 8, 9)
- Erişkin hastalar için antibiyotik tedavi seçeneklerine eklendi (syf 10)
- Kişisel koruyucu ekipman listesine tulum, bone ve ayak koruyucu eklenerek özellikle hastanın vücut sıvı ve sekresyonları ile yoğun bir şekilde temasın olabileceği durumlarda kullanılabileceği belirtildi (syf 19)
- Dünya Sağlık Örgütü'nün hastanede kişisel koruyucu ekipman kullanım önerileri tablo halinde eklendi (syf 20 - 22)
- Tıbbi maske ve N95/FFP2 kullanımı detaylandırıldı (syf 26 – 28 ve 30)

Yeni Koronavirüs Nedir?

- Tek zincirli, pozitif polariteli, zarflı RNA virüsü
- SARS-CoV ve MERS-CoV da aynı aile içinde yer almakta olup ciddi solunum yetmezliği oluşturan bir virüs

- Yeni koronavirüsün bilimsel ismi → SARS-CoV-2
- Yaptığı hastalığın ismi → COVID-19

BULAŞMA YOLLARI

- Virüs, hasta bireylerden;
 - Öksürme ve hapşıрма yoluyla ortaya saçılan damlacıklarla veya
 - Hastaların kontamine ettiği yüzeylerden (göz, ağız, burun mukozasına temasla) bulaşabilir
 - Cansız yüzeylerde 24 saat kadar canlı kalabilir
 - Güneş ışınlarına karşı duyarlıdır

COVID-19 İNKÜBASYON SÜRESİ

- Virüsün bulaşından ilk yakınmaların ortaya çıkmasına kadar geçen süreye inkübasyon (kuluçka) süresi denilir.
- COVID-19 için yayınlarda olgu sayıları birbirinden farklı olduğu için ortalama inkübasyon süresi farklı bulunabilmektedir
- Şu ana kadar yayımlanmış olan bilimsel yayınlara göre inkübasyon süresi 2 ile 27 gün arasında bulunmuş olup, kabul edilen ortalama inkübasyon süresi 5 – 6 gündür.
- COVID-19'un bulaştırıcılık süresi kesin olarak bilinmemektedir. Semptomatik dönemden 1-2 gün önce başlayıp semptomların kaybolmasıyla sona erdiği düşünülmektedir.

Ortalama inkübasyon süresi 5 - 6 gündür

YENİ KORONAVİRÜS (COVID-19) BELİRTİLERİ NELERDİR?

ATEŞ

**SOLUNUM
SIKINTISI**

ÖKSÜRÜK

**T.C. SAĞLIK
BAKANLIĞI**

saglik.gov.tr

[f](#) [v](#) [t](#) [i](#)
/SaglikBakanligi

Hastalığın Klinik Özellikleri

- Solunum semptomları; ateş, öksürük ve dispne başlıca yakınmalardır
- Daha ciddi vakalarda; pnömoni, ağır solunum yetmezliği, böbrek yetmezliği ve hatta ölüm gözlenebilir
- Asemptomatik kişilerin solunum yolunda virüsü taşıyabildiği ve bunu çevrelerine de bulaştırabildiği bilinmektedir

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Olası Vaka Tanımı

A:

- Ateş ve akut solunum yolu hastalığı belirti ve bulgularından en az biri (öksürük ve solunum sıkıntısı), VE
- Klinik tablonun başka bir etiyoloji ile açıklanamaması VE
- Semptomların başlamasından önceki 14 gün içerisinde yurt dışında bulunma öyküsü

VEYA

B:

- Akut solunum yolu hastalığı belirti ve bulgularından en az biri (öksürük ve solunum sıkıntısı), VE
- Semptomların başlamasından önceki 14 gün içerisinde doğrulanmış COVID-19 vakası ile yakın temas eden

VEYA

C:

- Ateş ve ağır akut solunum yolu enfeksiyonu belirti ve bulgularından en az biri (öksürük ve solunum sıkıntısı), **VE**
- Hastanede yatış gerekliliği varlığı (SARI)*, **VE**
- Klinik tablonun başka bir neden/hastalık ile açıklanamaması

**SARI → son 14 gün içinde gelişen akut solunum yolu enfeksiyonu olan bir hastada, ateş, öksürük ve dispne, takipne, hipoksemi, hipotansiyon, akciğer görüntülemesinde yaygın radyolojik bulgu ve bilinç değişikliği nedeniyle hastaneye yatış gerekliliği*

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Kesin Vaka Tanımı

Olası vaka tanımına uyan olgulardan moleküler yöntemlerle SARS-CoV-2 saptananlar

- Olası vaka tanımına uygun hastada alınan numunelerde mevsimsel solunum yolu virüsü saptanması ya da bakteriyolojik etken saptanması, SARS-CoV-2 varlığını ekarte ettirmez
- HCoV-229E, HCoV-OC43, HCoV-NL63 ve HKU1-CoV; mevsimsel solunum yolu virüsleri olup COVID-19'dan farklıdır.

Tedavi

- Halen hastalığa özel bilinen bir tedavi yoktur
- Hastanın genel durumuna göre gerekli destekleyici tedavi uygulanmaktadır
- Kesin tanı almış seçili erişkin olgularda hidroksiklorokin 200mg tablet (2x1) (5 gün), lopinavir 200 mg tablet/ritonavir 50 mg tablet (2x2) (14 gün) kullanılır

Korunma yolları

- Akut solunum yolu enfeksiyonlarının bulaşma riskini azaltmaya yönelik öneriler, COVID-19 için de geçerlidir
- Eller **sık yıkanmalıdır**
- Öksürme veya hapşıрма sırasında ağız ve burun tek kullanımlık mendille kapatılmalı, mendil yoksa dirseğin iç kısmı kullanılmalıdır
- Olabildiğince kalabalık ortamlardan uzak durulmalıdır
- Tokalaşma ve sarılmadan kaçınılmalıdır
- Kirli ellerle ağız, burun ve gözlere **dokunulmamalıdır**
- Dokunulan yüzeyler ve çevreler sıklıkla temizlenmelidir

The logo of Fırat University is a circular emblem. It features a central stylized mountain or 'F' shape. The words 'FIRAT' and 'ÜNİVERSİTESİ' are written in a circular path around the center. The year '1978' is at the bottom. The text on the slide is overlaid on this logo.

**COVID-19 İÇİN
SAĞLIK MERKEZLERİNDE
ENFEKSİYON KONTROLÜ
VE
İZOLASYON ÖNLEMLERİ**

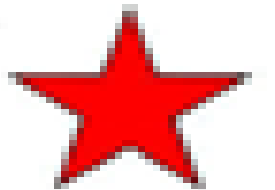
Bugün için virüs atılım süresi ve bulaştırıcılık süresi net olarak bilinmediği için,

hastanın sağlık kuruluşunda bulunduğu süre boyunca izolasyon önlemlerine devam edilmeli,

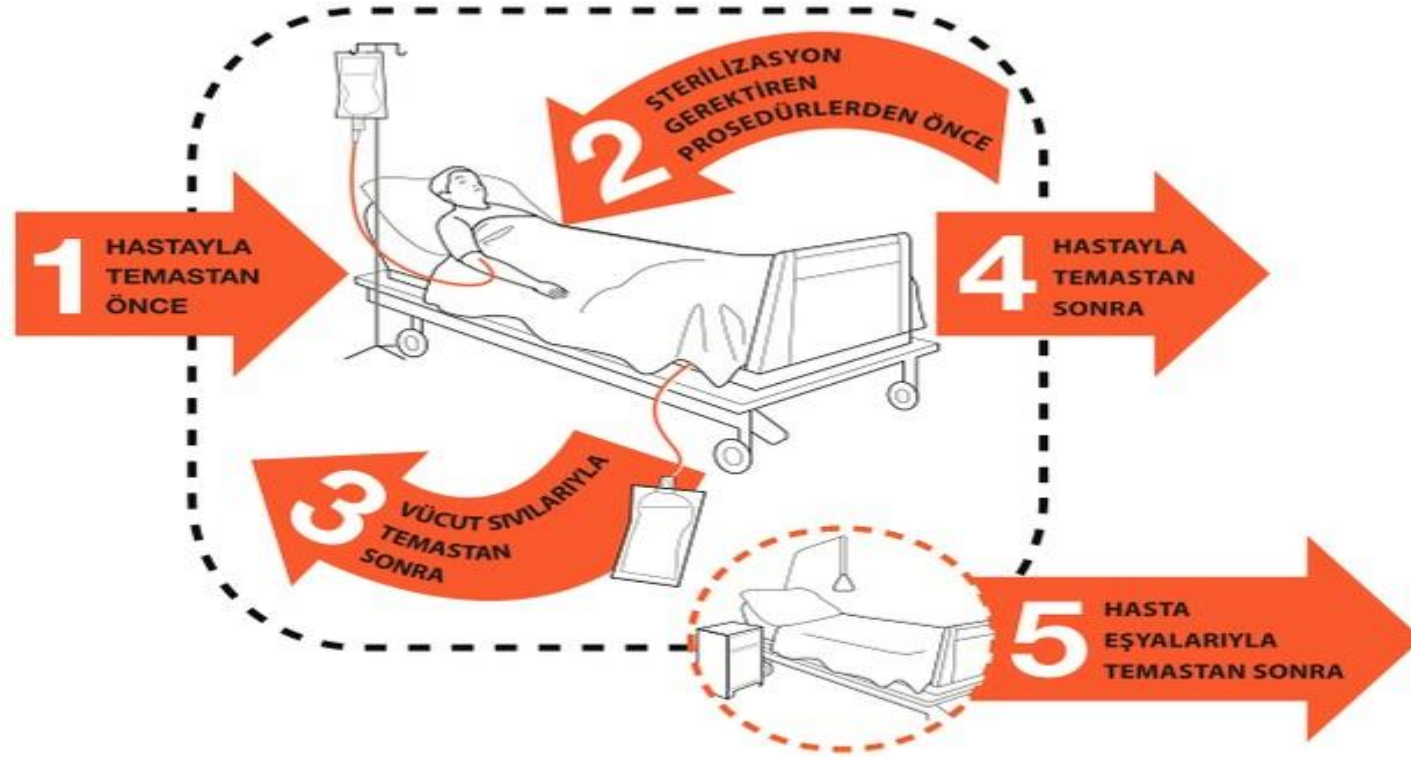
COVID-19 varlığı düşünülen vakalara

Standart, temas ve damlacık izolasyonu

önlemleri alınmalı

El Hijyeni Sağlamanız Gereken 5 Durum

1	HASTAYLA TEMASTAN ÖNCE	NE ZAMAN? NEDEN?	Hastaya yaklaşırken hastaya dokunmadan önce Hastayı ellerinizdeki zararlı mikroplardan korumak için
2	STERİLİZASYON GEREKTİREN PROSEDÜRLERDEN ÖNCE	NE ZAMAN? NEDEN?	Bir sterilizasyon gerektiren bir işlemten hemen önce Hastayı elinizdeki ya da kendi vücudundaki zararlı mikroplardan korumak için
3	VÜCUT SIVILARIYLA TEMASTAN SONRA	NE ZAMAN? NEDEN?	Vücut sıvısıyla temas riskinden hemen sonra ve eldiveninizi çıkardıktan sonra Kendinizi ve çevreyi hastanın vücudundaki zararlı mikroplardan korumak için
4	HASTAYLA TEMASTAN SONRA	NE ZAMAN? NEDEN?	Hastaya ve eşyalarına temas ettikten sonra hastanın yanından uzaklaşırken Kendinizi ve çevreyi zararlı mikroplardan korumak için
5	HASTA EŞYALARIYLA TEMASTAN SONRA	NE ZAMAN? NEDEN?	Hastayla temas etmesenizde odasındaki mobilyalara ya da eşyalara dokunduktan sonra Kendinizi ve çevreyi zararlı mikroplardan korumak için

El Hijyeni; İki şekilde sağlanır

El yıkama

Alkol bazlı el antiseptiği ile ovalama

ELLERİMİZİ NASIL YIKAMALIYIZ ?

GÖZLE GÖRÜNEN KİRLENME OLDUĞUNDA ELLERİNİZİ YIKAYINIZ!
GÖZLE GÖRÜNÜR KİR YOKSA, ALKOLLE OVALAYINIZ

El yıkama süresi: 40-60 saniye

Su ile ellerinizi ıslatınız;

Ellerinizin tüm yüzeyine
yetecek kadar sabun alınız;

Avuç içlerini dairesel
hareketlerle ovalayınız;

Sağ avuç içi sol el sırtına gelecek
şekilde ovalayınız, parmak
aralarını ovalayınız, diğer el için de
aynı hareketleri yapınız;

Avuç içlerini birleştiriniz, parmak
aralarıyla birlikte ovalayınız;

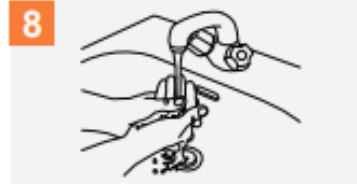
Parmakların arkasını diğer elin avuç
içinde birbirine kilitleyerek ovalayınız,
diğer el için de aynısını yapınız;

Her iki başparmağı dairesel
hareketlerle diğer elin avuç
içinde ovalayınız;

Her bir elin parmak uçlarını diğer
elin avuç içinde dairesel
hareketlerle ovalayınız;

Ellerinizi su ile durulayınız;

Ellerinizi tek kullanımlık kağıt
havlu ile kurulayınız;

Kullandığınız kağıt havluyla
musluğu kapatınız;

ELLERİNİZ artık GÜVENLİ

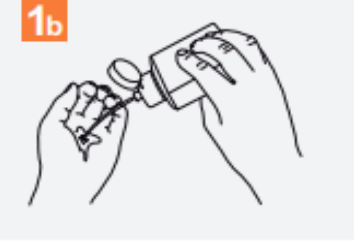
ELLERİ ALKOLLE NASIL OVALAMALIYIZ ?

EL HİJYENİ İÇİN ELLERİNİ ALKOLLE OVALA!
ELLERİNDE GÖZLE GÖRÜNÜR KİRLENME OLDUĞUNDA ELLERİNİ YIKA!

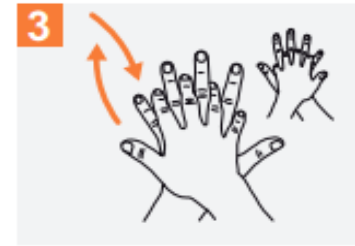
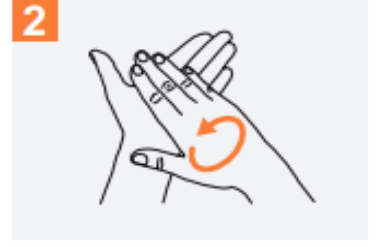
El ovalama süresi: 20-30 saniye

Avuç içine ellerinin tüm yüzeyini kaplayacak miktarda alkol alınız;

Avuç içlerini dairesel hareketlerle ovalayınız;

Sağ avuç içi sol el sırtına gelecek
şekilde birleştiriniz, parmak aralarıyla
birlikte ovalayınız, diğer el için de aynı
hareketleri yapınız;

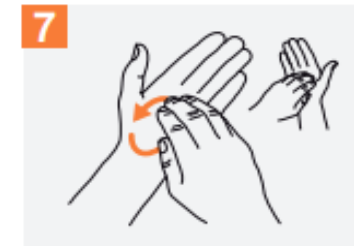
Avuç içlerini birleştiriniz, parmak
aralarıyla birlikte ovalayınız;

Parmakların arkasını diğer elin avuç
içinde birbirine kilitleyerek ovalayınız,
diğer el için de aynısını yapınız;

Her iki başparmağı dairesel
hareketlerle diğer elin avuç
içinde ovalayınız;

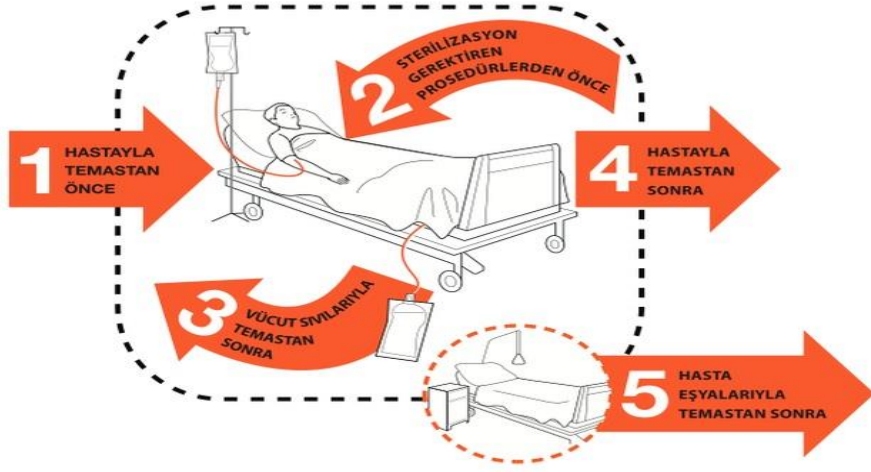

Her bir elin parmak uçlarını diğer
elin avuç içinde dairesel
hareketlerle ovalayınız;

Ellerinizi kurduğunda
ELLERİNİZ GÜVENLİDİR

El Hijyeni Sağlamanız Gereken 5 Durum

1	HASTAYLA TEMASTAN ÖNCE	NE ZAMAN? NEDEN?	Hastaya yaklaşırken hastaya dokunmadan önce Hastayı ellerinizdeki zararlı mikroplardan korumak için
2	STERİLİZASYON GEREKTİREN PROSEDÜRLERDEN ÖNCE	NE ZAMAN? NEDEN?	Bir sterilizasyon gerektiren bir işlemden hemen önce Hastayı elinizdeki ya da kendi vücudundaki zararlı mikroplardan korumak için
3	VÜCUT SIVILARIYLA TEMASTAN SONRA	NE ZAMAN? NEDEN?	Vücut sıvısıyla temas riskinden hemen sonra ve eldiveninizi çıkardıktan sonra Kendinizi ve çevreyi hastanın vücudundaki zararlı mikroplardan korumak için
4	HASTAYLA TEMASTAN SONRA	NE ZAMAN? NEDEN?	Hastaya ve eşyalarına temas ettikten sonra hastanın yanından uzaklaşırken Kendinizi ve çevreyi zararlı mikroplardan korumak için
5	HASTA EŞYALARIYLA TEMASTAN SONRA	NE ZAMAN? NEDEN?	Hastayla temas etmesenizde odasındaki mobilyalara ya da eşyalara dokunduktan sonra Kendinizi ve çevreyi zararlı mikroplardan korumak için

✓ Hastaya temas öncesi ve sonrasında el hijyenine dikkat edilmelidir

✓ Eller gözle görülür derecede kirli ise el antiseptikleri yerine mutlaka su ile sabun kullanılmalıdır

KİŞİSEL KORUYUCU EKİPMAN

TIBBİ MASKE

NONSTERİL
ELDİVEN

N95/ FFP2
veya
FFP3
maskeler

GÖZLÜK

ÖNLÜK

Kesin/Olası COVID-19 Vakaları ile 1 Metreden Daha Yakın Temas Edecek Personel İçin Gerekli Kişisel Koruyucu Ekipman

- Eldiven
- Önlük (steril olmayan, tercihen sıvı geçirimsiz ve uzun kollu)
- Gözlük / Siperlik
- Sıvı sabun
- Alkol bazlı el antiseptiği
- Tıbbi maske (cerrahi maske)
- N95/FFP2 veya N99/FFP3 maske **(Sadece damlacık/aerosolizasyona neden olan işlem sırasında kullanılmak üzere) ***
- Tulum, bone, ayak koruyucu hasta bazında karar alınarak, özellikle hastanın vücut sıvı ve sekresyonları ile yoğun bir şekilde temasın olabileceği durumlarda kullanılabilir

****Damlacık/aerosolizasyona neden olan işlemler;***

Aspirasyon, bronkoskopi ve bronkoskopik işlemler, entubasyon ve solunum yolu numunesi alınması

Kişisel Koruyucu Ekipman Kullanım Önerisi (DSÖ)

<https://apps.who.int/iris/handle/10665/331215>

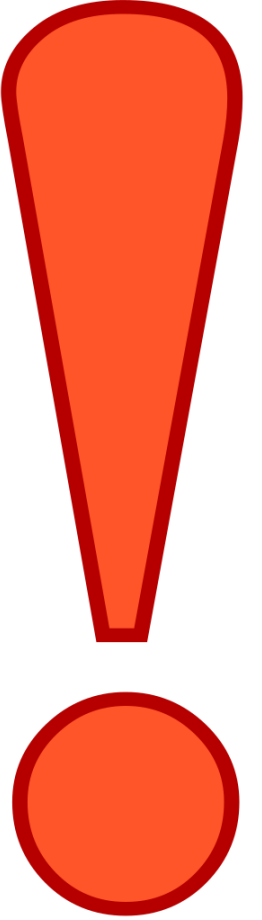
Bölüm	Hedef personel veya hasta	İşlem	KKE veya işlem önerisi
Sağlık tesisleri			
Yataklı sağlık tesisleri			
Hasta odası	Sağlık çalışanları	COVID-19 olgularına doğrudan bakım	Tıbbi maske Elbise Eldiven Göz koruması (gözlük veya yüz koruması)
		COVID-19 olgularında aerosol oluşturan işlemler	N95/FFP2 veya FFP3 maske Elbise Eldiven Göz koruması (gözlük veya yüz koruması) Sıvı geçirilmeyen önlük
	Temizlik personeli	COVID-19 olgularının odalarına girme	Tıbbi maske Elbise İş eldiveni Göz koruması (gözlük veya yüz koruması) Bot veya kapalı iş ayakkabısı
	Ziyaretçi	COVID-19 olgusunun odasına girme	Tıbbi maske Elbise Eldiven

Kişisel Koruyucu Ekipman Kullanım Önerisi (DSÖ)

<https://apps.who.int/iris/handle/10665/331215>

Bölüm	Hedef personel veya hasta	İşlem	KKE veya işlem önerisi
Sağlık tesisleri			
Yataklı sağlık tesisleri			
Diğer hasta transit bölgeleri (koridorlar, servisler gibi)	Sağlık çalışanları dahil herkes	COVID-19 olguları ile temas içermeyen herhangi bir aktivite	KKE ihtiyacı yoktur
Triyaj	Sağlık çalışanları	Direkt temas olmaksızın ön değerlendirme	1 metrelik mesafe sağlayın KKE ihtiyacı yoktur
	Solunum yakınmaları olan hastalar	Herhangi bir işlem	1 metrelik mesafe sağlayın Tıbbi maske temin edin (olgu için)
	Solunum yakınması olmayan hastalar	Herhangi bir işlem	KKE ihtiyacı yoktur
Laboratuvar	Lab teknisyeni	Solunum örneklerinin işlemi	Tıbbi maske Elbise Eldiven Göz koruması (gözlük veya yüz koruması)
İdari alanlar	Tüm çalışanlar	COVID-19 olguları ile temas içermeyen herhangi bir işlem	KKE ihtiyacı yoktur

- Bu dökümandaki öneriler **şüpheli/kesin** COVID-19 olgularına yaklaşımda alınması gereken önlemlerdir
- **Şüpheli/kesin COVID-19 olguları ile ilişkili olmayan, rutin çalışma esnasında** alınması gereken önlemler bunlar **değildir**.
- **Rutin çalışmada** yapılacak işleme yönelik **standart önlemlerin** alınması yeterlidir.
- Başka hastalıklarda, farklı izolasyon önlemleri alınması gerekli olabileceği için bu durumlarda ilgili hastane enfeksiyon kontrol talimatlarının uygulanması gereklidir.

Kişisel koruyucu ekipman kullanımı

Giyme sırası

- ✓ Önlük
- ✓ Maske
- ✓ Gözlük-Yüz koruyucu
- ✓ Eldiven

Çıkarma sırası

- ✓ Eldiven
- ✓ Gözlük-Yüz koruyucu
- ✓ Önlük
- ✓ Maske

Önlük giyilmesi ve çıkarılması

- Steril olmayan, tercihen sıvı geçirimsiz ve uzun kollu önlük kullanılmalıdır
- Arkadan bağlanabilir önlükler uygun şekilde giyilmelidir (Şekil 1)

Şekil 1. Önlük Giyme

Çıkartırken

- Omuz kısımlarından tutulmalı, kontamine dış yüz içe doğru çevrilmeli, yuvarlayarak katlanmalı, çıkarıldığında sadece temiz taraf görünmelidir (Şekil 2)

Şekil 2. Önlük Çıkarma

Maske takılması

- Burun üzeri, ağız ve çene tamamen kapatılmalı
- Maske burun kemiğine oturacak şekilde bükülmeli
- Kafa arkasında bağlanmalı
- Maske sekresyon ile kirlendi ise koruyuculuk özelliğini kaybetmiştir, hemen değiştirilmeli

Çıkartırken

- Maskenin alt ve üst bağları çözülmeli yüzden uzaklaştırılıp tıbbi atık poşetine atılmalı

N95/FFP2 veya FFP3 maskenin kullanımı

- N95/FFP2 olarak bilinen ve tüm burun ve ağız çevresini kapatan maskeler, ise virüs partiküllerine karşı aktif bir koruma sağlar ve maske uzun süreli (aktif kullanımda 4 saat kadar) kullanılabilir
- **Tedarik sıkıntısı yaşanabileceği göz önünde bulundurularak, ihtiyaç halinde her daim temin edilebilmesi için bu maskelerin gereksiz ve yanlış kullanımından kaçınılmalıdır.**

Ne zaman N95/FFP2 veya FFP3 maske kullanacağız?

- Kesin/olası COVID-19 olgularında damlacık/aerosolizasyona neden olan işlemler (aspirasyon, bronkoskopi ve bronkoskopik işlemler, entubasyon, solunum yolu numunesi alınması) sırasında N95 maske kullanılmalıdır
- Olgu noninvaziv veya invaziv solunum desteği tedavisi altında ise solunum izolasyon önlemlerine uyulmalı ve odaya girişlerde tıbbi maske yerine N95 maske kullanılmalıdır
- Maskeyi çıkartırken ellerimizin kontamine olmamasına dikkat edilmelidir

Ne zaman N95/FFP2 veya FFP3 maske kullanacağız?

- Farklı COVID-19 olgu odalarına girildiğinde N95 maske değiştirilmemeli, takılı olan maske ile işlemler yapılmaya devam edilmelidir
- N95 maskeleri mümkün olduğu kadar takıp çıkarma işleminden kaçınarak, uzun süreli kullanmaya özen gösterilmelidir. Takıp çıkarma işlemi sırasında kontaminasyon olmamasına dikkat edilmelidir
- N95 maske kısa süre kullanılmış, olgu ile ilgili aerosol oluşumuna neden olan bir işlem yapılmamış ve maske kontamine olmamış ise kendi poşeti içerisinde tekrar kullanılmak üzere saklanabilir ancak;

Aerosol oluşumuna neden olan işlemler sonrası ve/veya maskenin ıslanması söz konusuysa kullanım sonrası çıkartılan N95 maske tıbbi atık kovasına atılır, tekrar kullanılmaz

N95/FFP2 veya FFP3 maskenin giyilmesi

1. Maske takımı
öncesi ellerinizi
yıkayınız

3. Önce alt lastiği kulağınız
altına gelecek şekilde
geçiriniz. Daha sonra üst
lastiği kulağınızın üstünden
başınıza geçiriniz

2. Maskeyi burun, ağız ve
çenenizi kapatacak şekilde
yerleştiriniz

4. Üst kenardaki metal bandı
burnunuza oturacak şekilde
bükünüz. Maskenin burun
kenarlarını tam sardığına
emin olunuz

5. Nefes alıp vererek uyum testi yapınız.
Maskenin kaçak yapmayacak şekilde
yüzünüze tam oturduğunu kontrol ediniz

Facial Hairstyles and Filtering Facepiece Respirators

Intended for workers who wear tight-fitting respirators

Uygun olmayan
büyük veya sakal
N95 maskenin
koruyuculuğunu
AZALTIR!!!!!!

Gözlük kullanımı

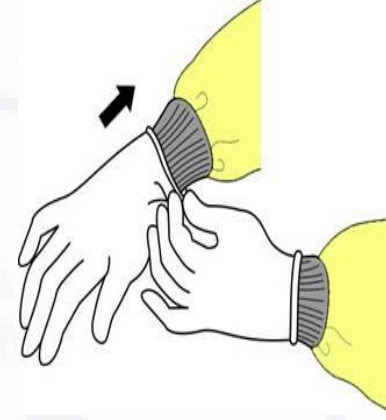
Tekrar kullanılabilir özellikteki gözlükler

- Üreticinin önerisine göre temizlenir
- Özel bir öneri yok ise %70 etil alkol ile dezenfekte edilerek uygun ortamda kendi kendine kurumak üzere bırakılmalıdır
- Gözlük kulak bölgesine yakın yerden **eldivensiz ellerle** (**EL HİJYENİ sağlandıktan sonra**) tutulup çıkarılmalı

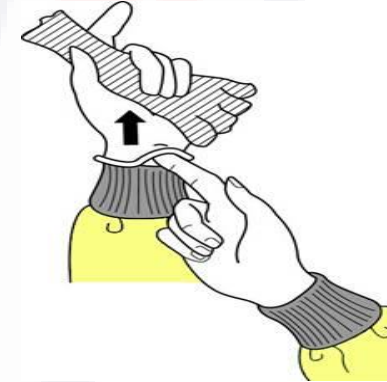
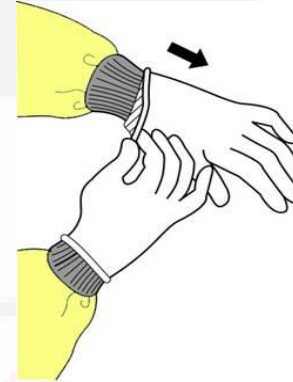
Eldiven kullanımı

- Eldivenler en son giyilmeli, doğru tip ve boyutta eldiven seçilmeli, önlüğün kol manşetleri üzerine çekilmelidir

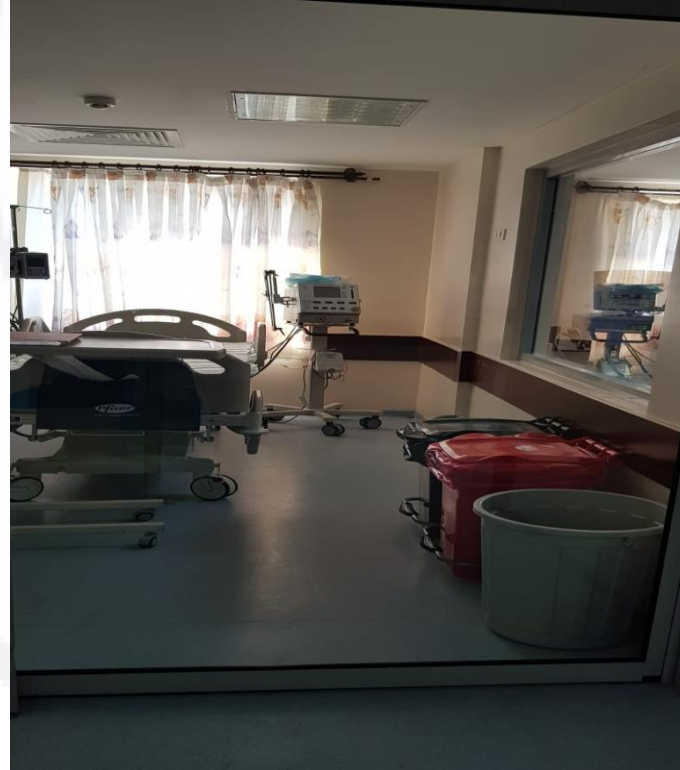
Çıkartırken

- Elin üzerinden sıyrılarak içi dışına çevrilmeli, diğer eldivenli el ile tutulmalı, eldivensiz parmakla bilekten diğer eldiven sıyrılmalı, içi dışına çevrilerek her iki eldivenden oluşan küçük bir torba şeklinde atılmalıdır

Hasta odasına girerken

- Kişisel koruyucu malzemeler oda girişinde eksiksiz hazır olarak bulundurulmalı
- Kişisel koruyucu ekipmanlar giyilirken kurallara uygun bir şekilde sırayla giymeye (önlük, maske, gözlük, yüz koruyucusu ve eldiven) dikkat edilmeli

Hasta odasından çıkarken

- Kişisel koruyucu ekipmanlar uygun sırada çıkarılmalı (eldiven, gözlük, yüz koruyucu, önlük, maske) ve tıbbi atık kovalarına atılmalıdır. Tekrar kullanılabilir önlükler, ayrı önlük kovalarına atılmalıdır
- Gözlük, kullanım sonrası %70 alkol ile dezenfekte edilip kurumaya bırakılmalıdır

Hasta odasına giriş/çıkış ve hastaya yaklaşım

- **Maske hasta odasından çıktıktan sonra en son çıkartılmalıdır**
- Maskenin dış yüzeyine mümkün olduğu kadar dokunulmamalıdır,
- **Maskenin dış yüzeyine dokunulması durumunda ve/veya maske çıkartıldıktan sonra el hijyeni uygulanması ihmal edilmemelidir**
- Eldivenin bütünlüğünün bozulduğu, belirgin şekilde kontamine olduğu durumda eldiven çıkartılarak, el hijyeni sağlanmalı ve yeni eldiven giyilmeli

Hasta odasına giriş/çıkış ve hastaya yaklaşım

- Hasta odasına girişler sınırlandırılmalı, sadece hastanın bakımından sorumlu olan ve girişi gerekli olan personelin odaya girişine izin verilmeli
- Hasta ziyaretçileri yasaklanmalı ve refakatçi gerekli ise tek kişi ile kısıtlanmalı
- Refakatçilerin cerrahi/tıbbi maske takması yeterli
- Sağlık çalışanı odaya girdiğinde hastalar maske takmalı

Hasta odasına giriş/çıkış ve hastaya yaklaşım

Aerosolizasyona neden olabilecek işlemler sırasında

- Hasta odasında mutlak ihtiyaç duyulan sağlık personeli dışında kimse olmamasına özen gösterilmeli
- İşlem sırasında kapının kapalı olması sağlanmalı
- İşlem sonrasında bir süre, giriş-çıkış dahil kapı açık tutulmamalı
- İlgili işlemler, doğal hava akışı ile yeterince havalandırılan, mümkünse negatif basınçlı odalarda yapılmalı

Hasta odasına giriş/çıkış ve hastaya yaklaşım

- Hastanın bulunduğu ortam ve çevre temizliğinde, hasta nakledilmesinde kullanılan ambulanslar da dahil olmak üzere **standart temizlik prosedürleri** uygulanmalıdır
- Hasta çıkartıları ve sekresyonları ile kontamine olan yüzeylerin temizliği “Hastane Öncesi Acil Sağlık Hizmetlerinde Enfeksiyon Hastalıklarından Korunma Rehberi’ne” uygun olarak sağlanmalıdır
- Hasta odayı boşaltıktan sonra oda temizliği ve yer yüzey dezenfeksiyonu yapılır, odanın havalandırılmasının ardından odaya yeni bir hasta alınabilir.

Ürün*	Kullanım yeri	Avantajları	Dezavantajları
Alkol Çözeltileri (Etil/izopropil) (en az %70lik) (Etil alkol, Etanol Cas No: 64-17-5)**	Steteskoplar Pulsoksimetreler Defibrilatör kaşıkları vb.	Toksosite yok Düşük maliyet Hızlı etki Tortu bırakmaz	Çabuk buharlaştığından ideal bir yüzey dezenfektanı değildir. Son derece yanıcıdır. Plastik, kauçuk ve silikon materyaller için zararlıdır. Organik materyaller tarafından deaktif edilir (Bu nedenle kullanım öncesi yüzeylerin temizlenmesi gerekir).
Standart Çamaşır suyu*** (1:10 normal sulandırmada) (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681- 52-9) **	Dış yüzeyler Kan bulaşları	Düşük maliyet Hızlı etki Ulaşımı kolay Kullanıma hazır mendil ve spreyleri mevcut Sporosidal ve virüsidal (C.difficile ve Norovirus'a karşı)	Metal ekipmanlara zararlı. Organik materyaller tarafından deaktif edilir (Bu nedenle kullanım öncesi yüzeylerin temizlenmesi gerekir). Cilt ve mukoz membranlara karşı tahriş edicidir. Sulandırıldıktan sonra 24 saat içinde kullanılmalıdır. Giysileri boyayabilir.
Hidrojen Peroksit (%0,5) (Cas No: 7722-84-1)**	Ekipmanların dış yüzeyleri Zemin Duvarlar	Çevre için güvenli Toksik değil Hızlı etki Organik madde varlığında aktif Mendil ve sıvı hali mevcut Deterjan özelliği nedeniyle mükemmel temizleme özelliliği	Bakır, çinko, pirinç, akrilik ve alüminyuma zararlı.
Kuaterner amonyum bileşikleri (Quats)	Zemin Duvarlar	Toksik değil Aşındırmaz Deterjan özelliği nedeniyle iyi temizleme özelliği	Tıbbi aletlerin dezenfeksiyonunda kullanılamaz. Dar mikrobiyal spektrum nedeniyle dezenfektan olarak sınırlı kullanım.

Hastane Temizlik ve Dezenfeksiyonu

Konsantre Yer & Yüzey Dezenfektanı

Otomatik Dozajlama Sistemi

Dezenfektan Kullanımı

Dezenfeksiyon türü	Kullanım alanları	Kullanım şekli
Düşük Düzey dezenfeksiyon	Kritik olmayan gereç ve yüzeyler	5 litre suya 1 basım
Orta düzey dezenfeksiyon	Yarı kritik gereç ve yüzeyler	5 litre suya 2 basım
Yüksek düzey dezenfeksiyon (kan vücut sıvıları)	Kritik gereç ve yüzeyler	1 litre suya 1 basım

COVID-19 (2019-nCoV Hastalığı) Rehberi ve Sunumları

Yeni bilgiler eklendikçe güncellenmekte olup HSGM resmi web sayfasından yayınlanmaktadır (www.hsgm.saglik.gov.tr)

COVID-19 ve diğer konularda sorularınız ve paylaşımlarınız için sizi her zaman bekliyoruz;

- **Enfeksiyon Kontrol Kurulu;**

Çocuk Hastanesi Binası Zemin Kat İdare Bölümü

Dahili Tel: **25378**

- **Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları Polikliniği;**

Çocuk Hastanesi Zemin Kat Poliklinikler Bölümü

Dr. Benhur Çetin

Dahili Tel: **25375**

UNUTMA!

**TEMİZ ELLER HAYAT KURTARIR
HASTANI KORU, KENDİNİ KORU**

ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

Kaynaklar

- T.C Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, COVID-19 Rehberi (11 Mart 2020). <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/covid19>
- World Health Organization, Rational use of personal protective equipment for coronavirus disease (COVID-19): interim guidance, 27 February 2020. World Health Organization. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/331215>
- OSHA Respiratory Protection Standard (CDC Facial Hairstyles and Filtering Facepiece Respirators infographic) <https://www.cdc.gov/niosh/npptl/pdfs/FacialHairWmask11282017-508.pdf>
- Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastaneleri Enfeksiyon Kontrol Cep Kitapçığı <http://hastaneler.erciyes.edu.tr/Content/files/pdf/pdf/enfeksiyon.pdf>